

Handläggare
Magnus Åkesson
Telefon: 508 27 638**Till**
Idrottsnämnden

Trygghetsarbete vid stadens idrottsanläggningar

Förvaltningens förslag till beslut

Idrottsförvaltningens redovisning godkänns.

Marina Höglund
Förvaltningschef

Sammanfattning

Ett av idrottsförvaltningens huvudsakliga mål är att fler stockholmare ska bli fysiskt aktiva. För att åstadkomma detta är det av stor vikt att besökarna på stadens idrottsanläggningar upplever sin vistelse där som trygg. Förvaltningens trygghetsarbete sker genom förvaltningsövergripande samverkan knutet till geografiska områden där förvaltningen har verksamhet eller anläggningar. I vissa fall sker insatser även i andra områden där idrott och fysisk aktivitet blir en metod för att öka tryggheten. I avgränsade områden är idrottsförvaltningen en part i platssamverkan där flera aktörer går samman för att bedriva trygghetsskapande arbete.

I föreliggande ärende beskrivs även det trygghetsskapande arbete som sker i och på stadens idrottsanläggningar. Detta arbete kan ske både genom handlingsplaner för enskilda anläggningar och genom generellt systematiskt trygghetsarbete som utbildningar, information till besökare och rondering av personal i anläggningen.

Bakgrund

Idrottsförvaltningens övergripande arbete för att skapa en trygg, säker och välskött stad beskrivs i idrottsnämndens verksamhetsberättelse 2019 som behandlades på idrottsnämndens sammanträde den 18 februari 2020¹. Förvaltningen arbetar dock kontinuerligt på fler sätt och genom fler insatser än vad som beskrivs i verksamhetsberättelsen för ett enskilt år. Detta arbete för

¹ Se ärende med diarienummer 01.02/1510/2019.

att skapa trygga idrottsmiljöer och för att med idrott som metod bidra till en trygg stad beskrivs därför i föreliggande ärende.

Ärendet

Idrottsförvaltningens huvudsakliga mål är att fler stockholmare ska bli fysiskt aktiva. Arbetet för att uppnå målet sker på flera olika sätt - genom att bedriva verksamhet i egen regi, tillhandahålla idrottsanläggningar för framförallt föreningar samt tillhandahålla anläggningar för spontant/egenorganiserat idrottande. För att åstadkomma ökad fysisk aktivitet är det av stor vikt att de som nyttjar stadens idrottsanläggningar upplever sin vistelse där som trygg. När det gäller trygghetsarbetet är förvaltningens målsättning att ingen ska känna otrygghet när man vistas på stadens idrottsanläggningar samt under färden till och från anläggningen oavsett tidpunkt på dygnet.

Idrottsförvaltningen deltar i flera fall i förvaltningsövergripande trygghetsarbete knutet till geografiska områden där förvaltningen har verksamhet eller anläggningar. Förvaltningens anläggningar blir därigenom en naturlig del i arbetet med trygghetsskapande insatser och åtgärder i ett område. Till exempel inkluderas stadens idrottsanläggningar i trygghetsvandringar. Dialoger sker även med samverkanskontakter för utarbetande av trygghetsskapande insatser när det gäller oroligheter kring ungdomar, främst killar, som rör sig på och kring idrottsanläggningarna. I vissa fall medverkar även förvaltningen i trygghetsarbete där idrott eller fysisk aktivitet blir en metod för att öka tryggheten i ett område. Detta kan ske på olika sätt beroende på områdets karaktär och eventuell trygghetsproblematik. Generellt sker samverkan mellan idrottsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarnas förebyggande funktioner, till exempel preventionssamordnare, trygghetsråd och fältassistenter. Övriga samverkanspartners kan vara Polismyndigheten, andra fackförvaltningar, bostadsbolag och civilsamhälle.

En metod som visats framgångsrik för att öka tryggheten på mer avgränsade områden eller platser är platssamverkan². Idrottsförvaltningen deltar i platssamverkan gällande områden i Östberga, Rågsved och Hässelby-Vällingby. Medverkande aktörer i dessa områden är berörda förvaltningar i staden, stadens bostadsbolag, privata bostadsbolag, lokalt näringsliv,

² Offentlig-privat platssamverkan handlar om att berörda parter, t.ex. kommunen, fastighetsägare, civilsamhälle och andra aktörer går samman och tar gemensamt ansvar för ett lokalt avgränsat område. Arbetet syftar till att skapa en levande, trygg och attraktiv miljö.

Polismyndigheten och civilsamhälle. Samverkan sker under och mellan gemensamma möten både i förbyggande syfte (löpande kontakter) samt vid enskilda incidenter (akuta kontakter). I denna samverkan bidrar idrottsförvaltningen dels med kunskap och erfarenhet samt genom trygghetsskapande insatser. Ett exempel från platssamverkan i Östberga, där föreningslivet är svagt, är idrottsförvaltningens insatser med gyminstruktörer på utegymmet vissa tider samt samordning av idrottsaktiviteter under sommartorget.

Vid de fall då idrottsförvaltningens medarbetare uppfattat en upprepad otrygghet vid eller på en anläggning upprättas särskilda handlingsplaner. Ett sådant fall skedde under 2019 då en handlingsplan upprättades för trygghetsarbetet vid Spånga idrottsplats efter att förvaltningens medarbetare och föreningar upplevt oroligheter på och kring anläggningen. Handlingsplanen togs fram i samarbete mellan idrottsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta samt i samråd med de föreningar som bedriver verksamhet på anläggningen. Handlingsplanen resulterade bland annat i följande aktiviteter och insatser:

- Stadsdelsförvaltningarna bedriver socialt uppsökande arbete på och kring anläggningen.
- Anläggningen inkluderas i trygghetsvandringar.
- Höjd vuxennärvaro på anläggningen genom att föräldraföreningar och nattvandrare får information om vilka aktiviteter som pågår på idrottsplatsen samt att idrottsföreningarna uppmuntrar föräldrar att närvara på sina barns träningar.
- Signaler till Polismyndigheten om oroligheter och incidenter.
- Ordningsvaktsförordnande på idrottsplatsen.
- Tydliga processer för föreningar och medarbetare gällande rapportering av incidenter som inte polisanmäls.
- Trygghetsfrågor som en stående punkt vid anläggningsråden.

Stadens idrottsanläggningar har en mängd besökare och förvaltningen bedriver ett kontinuerligt arbete för att öka tryggheten för besökare och medarbetare i anläggningen. I de kundundersökningar som genomförs årligen ger besökarna följande

helhetsbetyg gällande trygghet och säkerhet³: sim- och idrottshallar 4,3, idrottsplatser 3,8 och idrottshallar 4,0.

För att åstadkomma trygga miljöer i och på idrottsanläggningarna har förvaltningen en rad arbetssätt, bland annat:

- Idrottsförvaltningens medarbetare på idrottsanläggningarna utbildas kontinuerligt i hjärt- och lungräddning och det finns även hjärtstartare på flertalet bemannade anläggningar.
- Utbildning och test i vattenlivräddning.
- Medarbetare utbildas i bemötande och under 2020 kommer en webbaserad utbildning i att förebygga och hantera situationer som kan leda till hot och våld att genomföras.
- Förvaltningen arbetar med kameraövervakning i inomhusanläggningar där medarbetare och besökare upplevt otrygghet.
- I sim- och idrottshallarna sker systematisk rondering i de delar av anläggningen där besökare upplevt otrygghet. Medarbetare bär även väl synlig klädsel som tydliggör för besökarna att de är personal.
- I sim- och idrottshallarna har skyltar satts upp som berättar var personal alltid finns samt uppmanar besökare att kontakta personal vid upplevelse av otrygghet.
- För att försvåra inbrott i skåp i sim- och idrottshallarna har byglar installerats över låsen samt att skyltar satts upp med rekommendationer kring hur besökaren kan hantera värdesaker.
- I berörda områden har förvaltningens medarbetare möjlighet att kontakta stadens mobila ordningsvakter vid akuta situationer.
- Förvaltningen genomför fysiska anpassningar av miljön på/i anläggningar där otrygghet identifierats. Det kan till exempel vara komplettering av belysning eller röjning av sly. I vissa fall söks trygghetsmedel från stadens centrala medelsreserv.

När förutsättningar för öppning av Järvabadet finns, utifrån situationen med rådande coronapandemi, så kommer badet att öppnas på ett säkert sätt utifrån smittspridningshänseende. Trygghetsarbetet i och omkring anläggningen har varit en viktig del i förberedelserna inför öppnandet. Idrottsförvaltningen har upparbetat kontakter med närpolis samt med fältverksamheter från Rinkeby-Kistas och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltningar. Likaså

finns rutiner för hur stadens olika funktioner samt polis har kontakt vid oroligheter i och kring bassängbadet. Rinkeby-Kistas fritidsgårdsverksamheter har köpt inträdeskort till badet så att fritidsgårdarnas besökare har möjlighet att besöka badet i sällskap med fritidsledare. Fritidsledarna och fältassistenter är ofta kända personer för ungdomar i området och idrottsförvaltningen ser positivt på deras närvaro vid badet och ser detta som en viktig parameter i det trygghetsskapande arbetet.

Idrottsförvaltningen kommer att ha fem medarbetare heltidsanställda vid Järvabadet under sommaren för att möjliggöra kontinuerligt relationsskapande arbete med och konsekvent bemötande av besökande ungdomar. Förvaltningens personal på badet kommer inför öppnandet att ha genomgått en utbildning i hantering av hot och våld samt utbildning i bemötande och relationsskapande arbete.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förvaltningschefens stab och strategiska staben i samarbete med avdelningen för idrottsverksamhet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Idrottsförvaltningen bedömer det angeläget att fortsätta samverka och samarbeta i det övergripande trygghetsarbetet som beskrivs i ärendet. Det är även av stor vikt att fortsätta det förvaltningsinterna arbetet med att förbättra tryggheten i och på stadens idrottsanläggningar.

Utifrån resultaten i kundundersökningarna gällande trygghet bedömer förvaltningen att det arbete som bedrivs ger positiva effekter på besökarnas upplevda trygghet. En del i trygghetsarbetet som förvaltningen ämnar utveckla är att påbörja arbetet med en handlingsplan för trygghetsfrågor, för att undvika oklarheter i hur förvaltningens medarbetare ska agera när man fått kännedom om att besökare/föreningsidrottare/ledare/föräldrar upplevt en otrygg eller hotfull situation i samband med träningar/matcher. Denna handlingsplan skulle kunna innehålla delar som vilken information som ska samlas in från berörda, vilka kontakter som ska tas och vem som hanterar olika åtgärder och anmälningar.

Avslutningsvis vill förvaltningen lyfta fram en aspekt kring stadens mobila ordningsvakter. Ordningsvakterna är ett potentiellt stöd när det uppstår hotfulla situationer i/på anläggningar inom förordningsområdet. När dessa situationer uppstår så sker det ofta kring stängningsförfarandet av en anläggning, vilket vanligtvis är

runt kl. 23 på vardagar. Förvaltningens upplevelse är dock att väktarnas arbetstid har slutat vid denna tid varpå stödet uteblir vid sena stängningar.

Måluppfyllelse

Trygga idrottsanläggningar skapar större möjlighet att locka nya utövare till stadens idrottsanläggningar och därmed öka den fysiska aktiviteten.

Tillgänglighet

Ökad känsla av trygghet för besökare vid stadens idrottsanläggningar bidrar med stor sannolikhet till att fler stockholmare vill idrotta eller motionera på anläggningarna.

Konsekvenser för barn

Stadens idrottsanläggningar nyttjas företrädesvis av barn och ungdomar 7-20 år och trygghetsarbetet torde framförallt gynna denna grupp.

Jämställdhetsanalys

Det är företrädesvis unga killar som skapar otrygghet i och omkring idrottsanläggningarna samt på allmänna platser generellt. Upplevelsen av otrygghet vid en plats slår förmodligen relativt brett men flera trygghetsundersökningar visar att det är fler tjejer/kvinnor än killar/män som upplever otrygghet vid allmänna platser. Resultat från både Brottsförebyggande Rådet samt Stockholms stads trygghetsmätning visar att fler kvinnor än män upplever otrygghet när de vistas ute sena kvällar och nätter⁴.

I de kundundersökningar förvaltningen genomför varje år i simhallar, idrottshallar och på idrottsplatser finns det inga större skillnader mellan hur män och kvinnor skattar upplevd trygghet i och i direkt anslutning till stadens idrottsanläggningar.